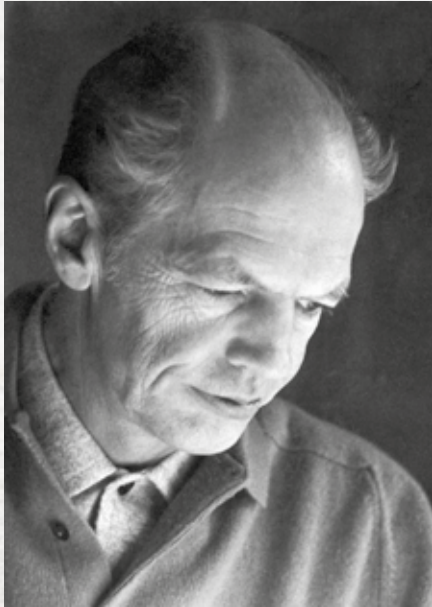

Halldor Gunnløgssons eget hus

Udgivet af Realdania By & Byg

ARKITEKT HALLDOR GUNNLØGSSON

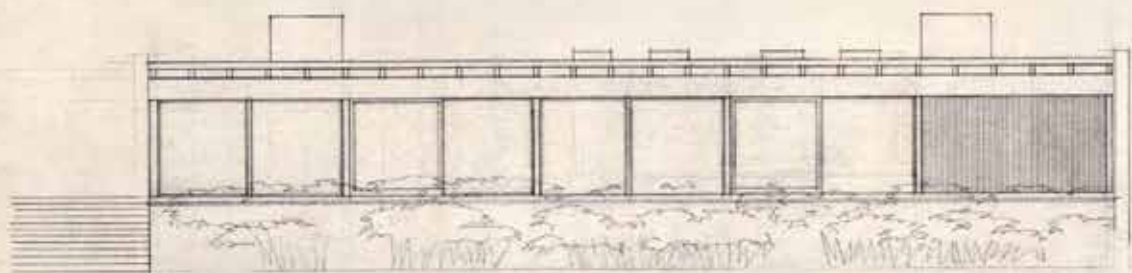
Gennem sit over 40 år lange virke var Halldor Gunnløgsson (1918–1985) fortaler for den åbne arkitektkonkurrence og deltog selv i adskillige konkurrencer med stor succes. Sammen med sin mangeårige samarbejdspartner, Jørn Nielsen, blev han en af sin tids mest præmierede danske arkitekter, med mange realiserede konkurrenceforslag bag sig.

Gunnløgsson var kendt for sin store intellektuelle begavelse og deltog ivrigt i aktuelle faglige debatter. Han var præget af den 'asplundske' ånd og med dens fokus på den overordnede arkitektoniske ide, funktionen og tilpasningen til omgivelserne, omhu for konstruktionen og de gennembearbejdede detaljer.

I kompagniskab med arkitekt Jørn Nielsen stod Gunnløgsson bag bl.a. Fiskeri og Søfartsmuseet i Esbjerg (1966–1968), det nye udenrigsministerium på Christianshavn (1977–1980), Gl. Holte Kirke (1977–1978) og højhuset "Præstevænget" i Ballerup (1963).

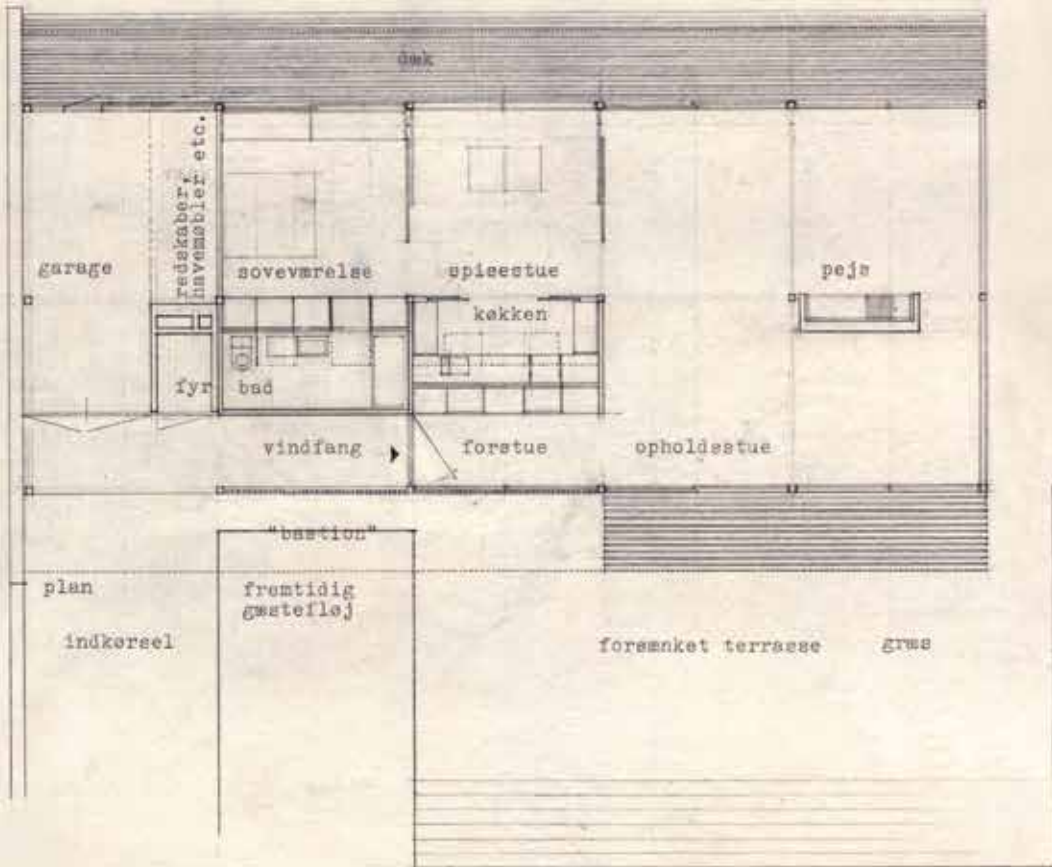

facade mod vest.

facade mod est.

Halldor Gunnløgssons eget hus i Rungsted Kyst, opført i 1959

Forord

Da Realdania By & Byg i 2006 købte den danske arkitekt Halldor Gunnløgssons eget hus i Rungsted Kyst, havde huset for længst indskrevet sig i international arkitekturhistorie som et af dansk modernismes mest elegante og kompromisløse bud på et enfamiliehus.

Huset, som Halldor Gunnløgsson skabte i 1958 med ganske få og raffinerede materialer på en smuk strandgrund, dannede i 25 år ramme om hans private liv med hustruen Lillemor.

Halldor Gunnløgsson døde i 1985, men Lillemor blev boende og værnede om huset, der stod nærmest uforandret, da Realdania By & Byg købte det for at sikre og bevare det for eftertiden og lade det indgå som en del af Realdania By & Bygs samling af store danske arkitekters egne huse.

Kort tid efter købet i 2006 udkom denne bog, hvori Lillemor fortæller om sit liv og ægteskab med Halldor og om deres tilværelse sammen i huset på Rungsted Strandvej.

I bogen bidrager også den dengang 91-årige arkitekt og professor Tobias Faber med sine tanker om Halldors hus og deres livslange venskab: "Huset er et af de smukkeste, der blev bygget på den tid. Det er helt igennem overbevisende og en meget begavet fortolkning af tidsånden", siger Tobias Faber i bogen.

Ved bogens genudgivelse i 2024 har arkitekt og professor Christoffer Harlang bidraget med et afsluttende kapitel om bl.a. den tidsånd, som Gunnløgsson var rundet af, og om huset skriver Harlang bl.a.: "I Halldor Gunnløgssons eget hus lykkedes det arkitekten at finde en helt særlig samklang imellem landskab og bygning. Og det kan mærkes, hvordan en bestemt måde at leve på er kommet smukt til orde i en arkitektur skabt med mådehold og præcision."

Arkitekt Halldor Gunnløgssons eget hus er opført i 1958 på en smuk strandgrund ved Rungsted Kyst med panoramaudsigt til Øresund.

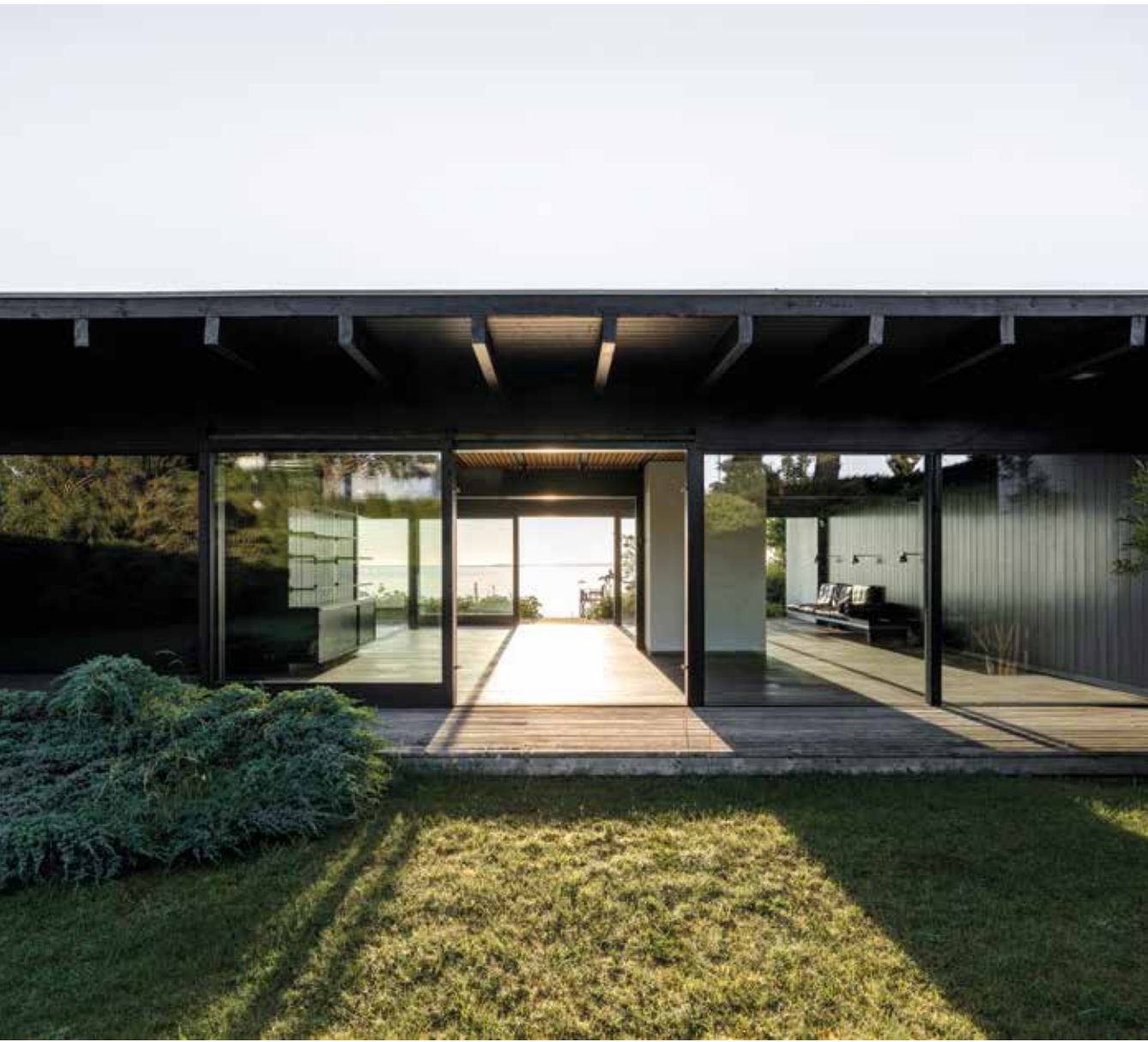
Realdania By & Byg
September 2024

**“Det bedste ved huset
er den forbindelse, der er
mellem ude og inde”**

Lillemor Gunnløgsson

Et hus skabt til to

Interview, 2007, med Lillemor Gunnløgsson og Tobias Faber

Man kan let komme til at gå forbi den snorlige hæk på Rungsted Strandvej 68 uden at vide, at der bag den ligger et af landets fineste eksempler på et enfamiliehus fra 1950'erne. Først når man kommer et godt stykke ned ad indkørslen, kan man se det enkle sortmalede træhus med fladt tag og hvide endegavle.

Der går lidt, før Lillemor Gunnløgsson åbner den store trædør, der går i ét med resten af huset. Hun hænger venligt gæstens jakke i det indbyggede skab bag en japansk skydedør, men ser lidt bekymret ud.

”Der er en lille fugleunge, som er fløjet ind i vinduet. Jeg tror, den har brækket ryggen”, siger hun. “Jeg har prøvet at rejse den op flere gange, men den falder ned mellem terrassebrædderne hver gang”. Hun prøver igen, men fuglen falder igen ned mellem brædderne. Lillemor ved godt, at der ikke er andet at gøre end at slå den ihjel, men hun kan ikke få sig selv til det. Hun beslutter sig for at kaste den i havet i håbet om en hurtig død. Hun får fugleungen op i en skål og går de få skridt ned til stranden ad en lille sti. Fuglen spjætter oven på vandet et øjeblik. Så ligger den stille.

Store vinduespartier fra gulv til loft

Lillemor har ellers aldrig interesseret sig for fugle, men da hun flyttede ind i huset på Rungsted Strandvej med sin mand i 1959, købte hun en fuglebog. Siden dengang har hun hver eftermiddag drukket te i den sorte lædersofa, der er boltet fast i stuens ene ende. Det er hendes yndlingssted. Herfra kan hun følge fuglelivet på Øresund og se, hvordan havet ændrer sig fra blikstille til vildt bølgebrus afhængig af vejr og årstider.

Huset består af store vinduespartier fra gulv til loft, der er udsædelt mellem to murede gavle. Til den ene side er der udsigt til haven; til den anden side er der udsigt til havet.

Hun nyder også, at hun fra sofaen har udsigt ud over hele huset, der i princippet er ét stort rum. De eneste to døre er en skydedør til køkkenet og en skydedør til soveværelset, men den sidste står altid åben, så stue, spisested og soveværelse går ud i et. Husets to langsider består af store vinduespartier fra gulv til loft, så det virker som om, at haven mod vest og havet mod øst er en del af husets arkitektur.

“Jeg synes, det bedste ved huset er den forbindelse, der er mellem ude og inde”, siger Lillemor, der har boet mange forskellige steder som ung og elskede at flytte. Men huset på Rungsted Strandvej vil hun ikke væk fra: “Det er så dejligt, at alting er smukt. Det er måske ikke alle, der lægger mærke til det, men jeg synes, at det er en nydelse. Man bliver helt afhængig af at bo her”, siger hun.

Huset er heller ikke et hvilket som helst hus. Det var Lillemors mand gennem 35 år, den berømte arkitekt Halldor Gunnløgsson, der byggede det til hende. Siden er huset blevet beskrevet som et sublimt og perfekt arkitektonisk værk i både danske og internationale arkitektbøger. I bogen 'Scandinavian Modern Houses' står der blandt andet: “Den måde at planlægge et hjem for to personer var bestemt af Halldor Gunnløgsson i slutningen af 50'erne, og dets enkelthed er næppe blevet overgået i skønhed eller gennemførthed af andre siden hen”.

Det store tag er båret af bjælker i husets længde. De sorte stolper står taktfast langs facaden og skaber struktur.

Intellektuel begavelse

I alle årene er der blevet passet godt på huset, og bortset fra to billeder og et gulvtæppe har Lillemor ikke ændret eller flyttet rundt på noget, siden hendes mand døde i 1985. “Det ville have betydet så meget for Halldor, hvis et af hans huse fik lov til at stå i fred uden at blive bygget om”, siger hun.

Ønsket om at bevare huset på Rungsted Strandvej deler professor Tobias Faber, der er mangeårig arkitekturkritiker, forfatter til flere bøger om arkitektur og tidligere rektor på Kunstakademiets Arkitektskole. Derudover var han en nær ven af Halldor Gunnløgsson, helt tilbage fra dengang de som unge og nyuddannede arkitekter begge arbejdede på tegnestue i Stockholm.

“Huset er et af de smukkeste, der blev bygget på den tid. Det er helt igennem overbevisende og en meget begavet fortolkning af tidsånden”, siger Tobias Faber, der mener, at Gunnløgsson var en af samtidens dygtigste arkitekter: “Han benyttede det, der lå i tiden, på en meget overbevisende måde. Alt, hvad man kan præstere intellektuelt, det har han formået”.

Klassekammeraten Utzon

Netop intellektet var Halldor Gunnløgssons kendetegn på godt og ondt.

“Halldor var højt begavet. Han interesserede sig meget for moderne litteratur og filosofi og læste alt, hvad der blev skrevet af samtidens arkitekter”, fortæller Tobias Faber: “På den måde var han det direkte modstykke til Jørn Utzon, som Gunnløgsson kom til at gå i klasse med på Arkitektskolen. De var meget forskellige, men de beundrede hinanden og blev hurtigt venner”.

“Utzon følte sig som en bondedreng ved siden af Halldor. Alt det intellektuelle havde Utzon ikke. Til gengæld havde han geniets skaberevne. Han kunne tegne huse, uden at han behøvede at læse sig frem til det. For ham var det indlysende, hvordan en opgave skulle løses. Gunnløgsson derimod nærmede sig arkitekturen ad den intellektuelle vej”, forklarer Tobias Faber.

Venskabet og samarbejdet på skolen mellem Utzon og Gunnløgsson fik stor betydning for begges udvikling som arkitekter, men talenterne og personlighederne var for forskellige til, at det nære venskab kunne holde. De bevarede dog en stor respekt for hinanden gennem livet, selvom de sjældent sås, husker Tobias Faber.

Grunden kostede 25.000 kr. i 1958. Halldor Gunnløgsson troede, at prisen var for både denne og nabogrunden. Han købte grunden alligevel.

Fulgte funktionalismens idealer

Da Gunnløgsson og Utzon blev færdige som arkitekter i 1942, rejste de begge til Stockholm, hvor de arbejdede på samme tegnestue et par år. Det var specielt værkerne af den svenske arkitekt Gunnar Asplund, som de ønskede at studere. Gunnar Asplund regnes som en af mellemkrigstidens helt store arkitekter, og han var en kilde til stor inspiration for mange unge danske arkitekter, der i den periode tog til Stockholm for at arbejde, deriblandt Tobias Faber.

Gunnar Asplund var fremtrædende inden for 1920'ernes nyklassicisme, men brød så igennem med et helt nyt formsprog og blev en af pionererne for funktionalismen i Norden. Asplunds arbejde og tanker gjorde stort indtryk på den unge Gunnløgsson, husker Tobias Faber:

“Halldor sugede til sig i den tid, vi var i Stockholm. Han betragtede Asplund som det store talent og den store mester. Asplunds tanker blev en forudsætning for Gunnløgssons indstilling til sit fag igennem hele hans virke som arkitekt. Hos Asplund fandt han en almengyldighed, som tilfredsstillede både hans intellekt og hans følsomhed som bygningskunstner. I de fyrrer år, hvor Gunnløgsson fungerede som arkitekt, forfulgte han altid funktionalismens idealer og talte altid for, at bygningerne skulle fungere på en smuk måde”.

Grunden falder seks meter ned mod stranden, men Gunnløgsson fik gravet ud og fik skabt en have i to niveauer.

Både forhaven og baghaven er ligesom huset fredet. Forhaven er omkranset af buksbom og inddelt i felter af gule teglsten.

Huset, som Gunnløgsson senere skulle komme til at bygge på Rungsted Strandvej, bærer da også tydeligt præg af denne tankegang.

Da Halldor Gunnløgsson kom tilbage til Danmark, arbejdede han på en tegnestue i nogle år, hvorefter han startede sin egen tegnestue sammen med arkitekten Jørn Nielsen. Gunnløgssons flid var legendarisk, husker Tobias Faber.

“Han elskede de udfordringer, der lå i arkitektkonkurrencernes til stadighed nye problemstillinger. Når han om sommeren tog op til sit ensomt beliggende sommerhus i seks-syv uger, tog han alle nye konkurrenceprogrammer med. Han arbejdede hver eneste dag og vendte hjem til tegnestuen med gennemtænkte, afklarede løsninger”, fortæller Faber.

Gunnløgssons indsats gav næsten altid bonus. Ingen andre arkitektfirmaer har hentet så mange præmier hjem. Det blev til 16 i alt, og mange af dem blev realiseret. De mest kendte er den nye del af Udenrigsministeriet i København og rådhuset i Tårnby. Det var partneren Jørn Nielsen, der tog det store slid med projekternes gennemførelse, men det betød dog ikke, at Gunnløgsson kastede ansvaret fra sig, når skitsen var færdig.

“Den asplundske moral krævede jo netop fordybelse i alle byggeriets faser med gennearbejdning af bygningernes konstruktion og med gennearbejdning af detaljer og behandling af materialer og inventar”, fortæller Faber.

En skarp kritiker

Samtidig med arbejdet på tegnestuen blev Gunnløgsson ansat som lærer på Arkitektskolen, hvor også Tobias Faber arbejdede. Senere blev de begge professorer samme sted, og Faber blev desuden udnævnt til rektor.

“Halldor var den dygtigste af lærerne og hans afdeling den mest søgte. Eleverne syntes, han var meget inspirerende, fordi han kunne formulere sig storartet, kendte alt, hvad der var blevet skabt af moderne arkitektur, og kunne fortælle begejstret om det. Han havde stor indflydelse på kvaliteten af den generation af arkitekter, der blev uddannet på det tidspunkt. Med hans engagement og ansvarsfølelse over for kvaliteten af uddannelsen kunne han ikke undgå at vinde gehør, og han fik medindflydelse på mange vigtige beslutninger”, husker Tobias Faber.

Halldor Gunnløgsson var også meget aktiv i tidens faglige debatter. Han tilrettelagde store offentlige arrangementer, hvor forskellige arkitektoniske projekter blev gennemgået. Ofte blev projekterne hakket synder og sammen – specielt af Gunnløgsson selv, der hadede letkøbte virkninger, fortæller Tobias Faber:

“Halldor talte vældigt godt og formulerede sin kritik meget præcist. Han kunne dog være unødigt skarp, og det gjorde ham ikke altid lige populær. I sin kompromisløshed kunne han overse de kvaliteter, som anderledes tænkende arkitekter havde. Der var en hel del, der ikke brød sig om ham og syntes, han var arrogant, men han var absolut respekteret, fordi han var så dygtig både som arkitekt og kritiker”.

Halldor Gunnløgssons kritiske sans blev også et problem i forholdet til studiekammeraten Jørn Utzon. De ville gerne arbejde sammen, men de var for forskellige til, at det kunne lade sig gøre, mindes Tobias Faber. I starten var Utzon mest Gunnløgssons ven, men efterhånden gled de fra hinanden, og Utzon kom i stedet tættere på Tobias Faber, som flere gange arbejdede sammen med Utzon.

“Det gik godt, fordi jeg arbejdede under ham og fulgte hans intentioner. Det kunne Gunnløgsson ikke. Så kom der noget kritisk ind. Han var på sin vis for dygtig til at indordne sig under en stor kunstnerisk vilje, som ikke var hans egen”, siger Tobias Faber, som flere gange forsøgte at invitere Gunnløgsson og Utzon til middag sammen. Det blev dog aldrig rigtig vellykket, fortæller han.

I hybenbuskene foran huset mod vandet gemmer sig et bålsted med en lille bænk.

Kærlighed på tværs

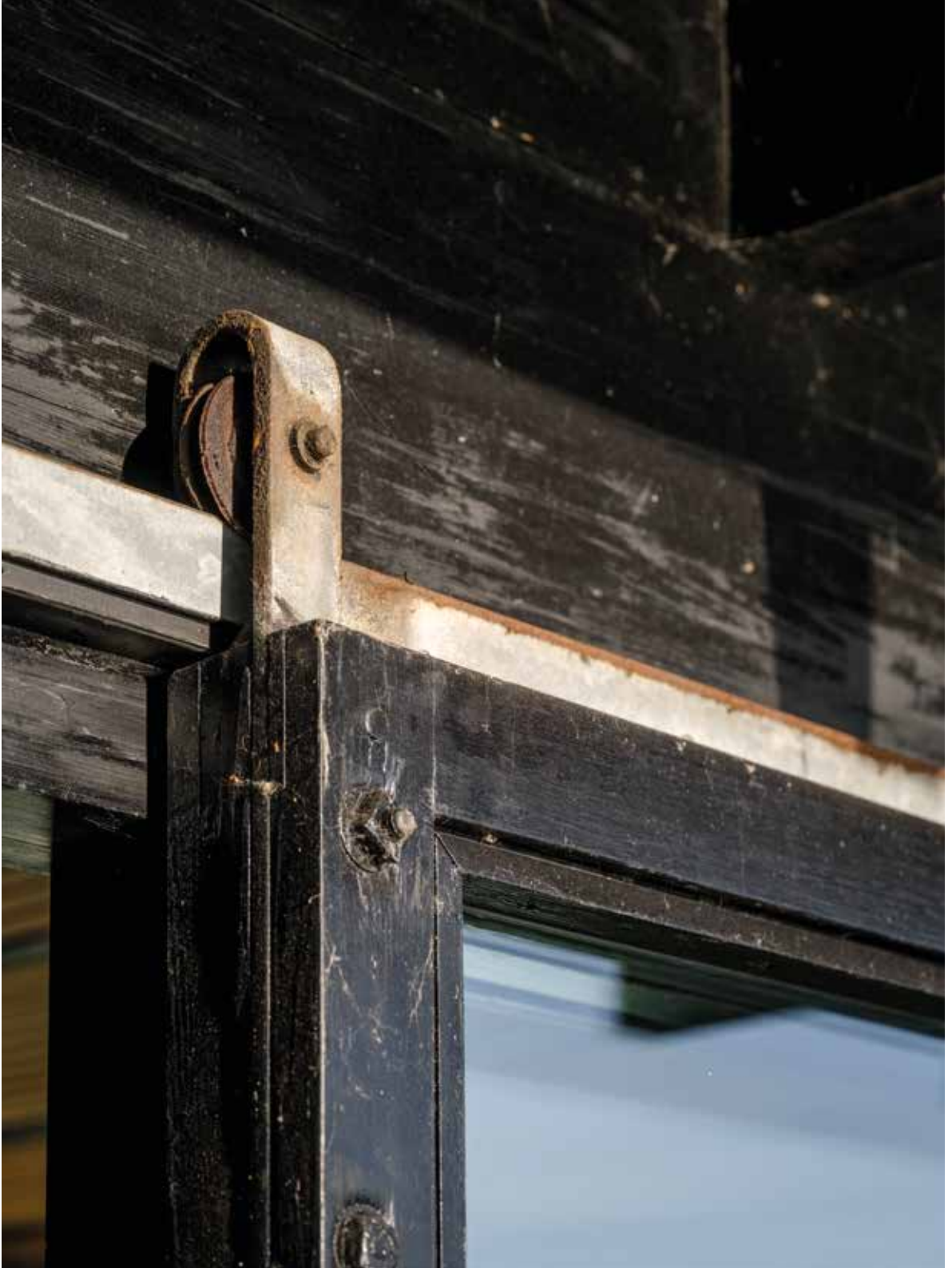
Lillemor Gunnløgsson sidder i sofaen med sin te, mens hun tænker tilbage. I Øresund uden for vinduet sejler Norgesfærgen forbi, som den gør hver eftermiddag. Lillemor er født og opvokset i en lille by i Norge. Som ung flyttede hun hjemmefra for at gå på en international husholdningsskole, der mest var kendt på grund af de gode muligheder for også at stå på ski.

På skolen mødte hun to danske piger, som hun senere besøgte i København. Hun blev så fascineret af byen, at hun besluttede sig for at flytte dertil som 17-årig. Lillemor boede på et pensionat i Bredgade, hvor hun mødte sin første mand. De var gift i 12½ år, indtil Lillemor og Halldor mødte hinanden.

“Dengang boede vi begge to på Strandvejen. Halldor havde bygget et hus på den anden side af vejen, som han inviterede os hen for at se. Fra den dag af begyndte vi at komme meget sammen”, fortæller Lillemor. Det blev begyndelsen på et kærlighedsforhold mellem Halldor og Lillemor, der skulle vare resten af deres liv.

“Det er jo næsten 50 år siden. Dengang var det ikke så nemt at blive skilt, som det er i dag. Det vakte stor forargelse, og vi mistede mange af vores venner

Via store skydedøre kan huset åbnes helt op, både til haven og til havet.

på det. Halldor havde tre børn, og det gjorde det ikke lettere”, fortæller Lillemor. Det nyforelskede par flyttede sammen på Halmtorvet i København i en lejlighed, som de lejede af musik- og teaterforlægger Hanne Wilhelm Hansen. Her fik de den første inspiration til huset på Rungsted Strandvej, som Halldor senere tegnede til dem.

“Lejligheden lå på øverste etage og var faktisk ét stort rum med vinduer hele vejen hen. I den ene ende stod der en sofa og i den anden ende var sengen. I midten stod der et spisebord. Vi var meget glade for den måde at bo på”, fortæller Lillemor, og netop den måde at indrette rummet på kom til at gå igen, da de byggede deres eget hus.

Huset på tegnebrættet

Efter tre år i en lejlighed i Kartoffelrækkerne i København besluttede Halldor og Lillemor sig for at bygge deres eget hus.

“Det er godt at bo i lejlighed om vinteren, men om sommeren er det dejligt med en have. Jeg er selv opvokset i en villa og er meget interesseret i havearbejde. Da vi boede i byen, tog vi meget op til Tisvilde for at bade. Så tænkte vi, at vi jo lige så godt kunne bo ved vandet og så tage ind til byen, når vi havde lyst til det”, fortæller Lillemor, som ellers var glad for at bo tæt på udstillinger, teatre og byens andre kulturelle tilbud.

En dag kørte Halldor og Lillemor en søndagstur op langs Strandvejen. Lige før Rungsted Havn så de et skilt med en grund lige ved havet, der var til salg. Halldor var straks interesseret og kontaktede bygmester Jensen, der ejede alle grundene ved stranden. Han skulle flytte til Schweiz og solgte derfor ud af grundene.

“Grunden kostede 25.000 kroner. Det, syntes vi, var forfærdeligt dyrt på det tidspunkt, men vi troede, at grunden ved siden af hørte med i prisen. Vi tænkte, at vi så kunne bygge to huse og sælge det ene”, fortæller Lillemor. Da Halldor efterfølgende var til møde med bygmesteren, fik han at vide, at det kun var halvdelen af den grund, de havde set, der kostede 25.000 kroner.

“Det var noget af et chok, men på det tidspunkt var Halldor allerede i gang med at tegne huset. Det var han så optaget af, så vi købte grunden alligevel”, siger Lillemor.

Havet og himlen over Øresund er evigt skiftende. De foranderlige farver præger hver dag stemningen i huset.

**“Huset var på mange måder,
som Halldor selv ønskede,
at arkitektur skulle være”**

Tobias Faber

Arkitektens eget hus

Halldor Gunnløgsson var ikke den eneste arkitekt i vennekredsen, der valgte at bygge hus til sig selv. Den første var studiekammeraten Jørn Utzon, som i 1953 byggede sit enfamiliehus på en stor skovgrund i Hellebæk. Fem år senere byggede Halldor eget hus.

“Huset var på mange måder, som Halldor selv ønskede, at arkitektur skulle være”, siger Tobias Faber, som er af den overbevisning, at det er i huset i Rungsted, at Gunnløgssons evner bedst kommer til udtryk: “Utzons eget hus fra 1953 og Erik Christian Sørensens fra 1955 blev opført som de første, men Gunnløgssons hus har sine helt egne kvaliteter”, siger han.

Både Gunnløgsson og Utzon lagde stor vægt på husets sammenhæng med naturen, hvilket blandt andet kom til udtryk i form af store glaspartier. De var begge inspireret af arkitekturen i USA og specielt den tyskfødte arkitekt Mies van der Rohe. Hans huse var reelt glaskasser, der lå midt i naturen i så tæt kontakt med omgivelserne som muligt og med panoramaudsigten og udsigten til haven som helt afgørende.

Halldor Gunnløgsson var selv i USA efter krigen, hvor han mødte Mies van der Rohe personligt, fortæller Lillemor: “Han blev meget inspireret af ham og den tyske pavillon, som han byggede til Verdensudstillingen i Barcelona i 1929”.

Mies van der Rohes pavillon på Verdensudstillingen var et vendepunkt i denne nye rumopfattelse, og den nye måde at tænke rum på var også afgørende, da Halldor Gunnløgsson begyndte på tegningerne til sit eget hus.

“Vi var enige om, at vi skulle have et hus, hvor det hele var åbent”, fortæller Lillemor, og faktisk ønskede Lillemor huset mere åbent, end Halldor selv havde tænkt det fra start.

Illdstedet, der står som en central del af huset, skaber en form for tyngde og opdeling af det transparente hus.

Gunnløgsson-parret havde oprindeligt planlagt et hus, der var sort udenpå og fyldt med farver indeni. Men det virkede ikke. Naturen gør sig så stærkt gældende, at der ikke er behov for farver.

“Oprindeligt skulle der have været skydedøre mellem stuen og spisestuen, men det var jeg imod, og så blev de fjernet. Der skulle også have været en skydedør mellem forstuen og resten af rummet, men det var jeg også meget imod. Halldor sagde, at når han sad og tegnede, og der kom et bud med varer, så ville han blive forstyrret. ‘Men der kommer jo ingen bude,’ sagde jeg. Og så forsvandt den dør også. Jeg syntes, at det var så skønt med et hus uden så mange døre. Det er dejligt, at man kan se fra det ene til det andet”, fortæller hun.

Inspiration fra Japan – enkeltheden

Selvom Halldor Gunnløgsson var meget inspireret af Mies van der Rohe, kom inspirationen til hans hus på Strandvejen først og fremmest fra Japan, fortæller Lillemor. Det gælder brugen af skydedøre i stedet for traditionelle døre, og det gælder husets enkelthed og dyrkelsen af det æstetiske.

“Efter krigen udkom der mange bøger om japanske huse, som inspirerede mange arkitekter. Vi kunne godt lide enkeltheden, og det at der ikke var så mange møbler”, siger hun, hvilket også hang sammen med, at de begge netop var kommet ud af deres tidligere ægteskaber, da huset blev tegnet.

“Da vi blev skilt og skulle flytte sammen, havde vi to af alting. Derfor syntes vi, at det var dejligt ikke at have så meget i vores nye hus”, fortæller Lillemor. I bogen ‘Bag hækken’ om det danske parcelhus’ historie står der, at i Gunnløgssons hus “er den japansk inspirerede forenkling af boligen drevet til sit

Farven på reolen ved entrédøren er bestemt af en lille rød lakæske, som parret fandt på en rejse til Japan.

yderste. Gunnløgsson var især inspireret af det cirkulære japanske stolpehus, hvis tatamimåtters (gulvmåtters) størrelse bestemte alle andre mål i huset”.

I huset i Rungsted er det ikke tatamimåtter, der er på gulvet, men grønlig marmor. Det er den samme marmor, som Gunnløgsson brugte til Tårnby Rådhus. Der var noget tilbage fra stenhuggeriet, som Halldor købte til sit eget hus, og der er lagt marmor på hele husets dæk. Selv i garagen og det overdækkede indgangsparti går det igen. Det er som om, at huset ved at være bygget på én homogen plade udgør et afgrænset og samlet kontinent i sig selv.

Inspirationen fra Japan er så gennemført, at der gennem tiden har været mange besøg fra japanske arkitekter. “De fortæller, at sådanne huse ikke længere bliver opført i Japan, så de synes, det er sjovt at se huset her”, fortæller Lillemor, der er glad for at kunne vise huset frem for dem og de mange arkitekturstuderende, der har læst om det.

Materialevalget er afgørende

Blandt funktionalismens arkitekter slog også den danske ånd igennem, når det gjaldt gode håndværksmæssige traditioner og materialer af høj kvalitet. Det var en del af funktionalismens ideal, at materialerne og arkitekturen skulle hænge sammen.

I Gunnløgssons hus går enkeltheden igen i valget af materialer, der stort set kun består af træ, glas, tegl og marmor. Det lå i tiden at bygge i træ – et organisk og blødt materiale, som i Gunnløgssons hus skaber en god kontrast til de hårde materialer som glasruder og de hårde teglmure i endegavlene. Indvendigt spiller husets sortbejdsede, silkeslebne mahognivægge smukt sammen med det hårde stenmateriale på gulvet.

Gunnløgsson insisterede på, at alle væggene skulle være af træ, selvom netop dette materialevalg skabte lidt problemer under byggeriet af huset.

“Kommunen nægtede trævægge i et badeværelse”, siger Lillemor, “men det ville Halldor ikke finde sig i, så han tog op på kommunen for at tale med dem. Han argumenterede med, at der jo gerne må være trævægge i en sauna, og så fik vi lov til at få vores trævægge på badeværelset, mod at vi ikke lavede brusebad. Jeg var ligeglad, for jeg elsker karbad. Min mand var lidt ked af det, men han spillede meget tennis, og så kunne han få sit brusebad der”, husker Lillemor.

Skydedørene og husets gennemførte enkelthed med sammenhængende gulvflader og få lette vægge er inspireret af japanske boliger.

Arkitekter til middag

Det tog omkring et år at bygge huset. Lillemor husker, at de flyttede ind nytårs-aftensdag. "Det gik rimeligt stærkt, for der var jo ikke så mange møbler at flytte rundt på, så vi havde gæster til middag samme aften", siger hun.

Skt. Hans aften holdt parret et stort indvielsesgilde, og det skulle ikke være sidste gang, at der blev inviteret gæster på Rungsted Strandvej.

"Huset egner sig godt til at have gæster, for der er jo god plads. Det ser godt ud med piger i flotte kjoler til de sorte vægge. Gæsterne syntes også godt om at være her, specielt arkitekterne", fortæller Lillemor. Tobias Faber var en af de arkitekter, der ofte kom til middag i huset. Nogle af de andre var arkitekt og møbeldesigner Poul Johan og Hanne Kjærholm samt Vilhelm Wohlert, der sammen med Jørgen Bo tegnede kunstmuseet Louisiana i Humlebæk.

"Arkitekter har det med at komme sammen med arkitekter. Vi holdt mid-dage sammen, så ofte vi kunne, og sås i det hele taget meget. Vi diskuterede samtidigt nye arkitektur. Vi kunne være meget uenige, men havde de samme forbilleder som for eksempel Mies van der Rohe og Frank Lloyd Wright", siger Tobias Faber.

Hverdagen i huset

Når der ikke var middag og sammenkomster, var livet på Rungsted Strandvej anderledes stille. Halldor tog af sted hver morgen og kom hjem klokken seks, mens Lillemor var alene i huset hele dagen. Naboerne var der ikke meget kontakt til, men Lillemor har aldrig følt sig ensom.

"Jeg er vant til at være alene. Om formiddagen ordnede jeg huset, og så var jeg i haven hele eftermiddagen. Derudover har jeg altid dyrket gymnastik", siger hun, og en gang om ugen tog hun ind til byen og spiste frokost med sin mand på tegnestuen.

"Jeg ville gerne lære dem at kende. På den måde kunne jeg følge lidt med i, hvad der skete, så vi bedre kunne snakke om tingene. Jeg kom dog ikke så meget på akademiet, for jeg syntes også, at han skulle have noget for sig selv".

Da Halldor og Lillemor boede i byen, gik hun ofte til forelæsninger på Kunstakademiets Arkitektskole: "Jeg tænkte, at når jeg nu var gift med en arki-tekt, så måtte jeg jo sætte mig lidt ind i det. Dengang kunne man høre Steen

Der er marmorgulv overalt i huset, selv i garagen og det overdækkede indgangsparti. Marmoret er det samme, som Gunnløgsson brugte til Tårnby Rådhus i 1957-1959.

Via to store skydedøre kan køkkenet lukkes af fra stuen.

Det originale køkken er et snedkerkøkken, skabt til huset. Det er malet i samme blålige nuance som skydedørene.

Eiler Rasmussen, Kay Fisker, Hother Paludan og C. Th. Sørensen på en uge. Da vi så flyttede herud, blev det lidt langt at tage frem og tilbage”.

Om aftenen og om søndagen sad Halldor og arbejdede ved skrivebordet derhjemme. “Han havde travlt både som professor og på tegnestuen, hvor han efterhånden fik fyre medarbejdere under sig. Det, syntes han selv, var for meget, for han var samtidig meget glad for sit job som underviser. De studerende ville gerne have, at han holdt foredrag om, hvordan man vandt så mange konkurrencer. Han sagde, at det vigtigste var, at man deltog. Han deltog selv i alle de konkurrencer, som han fandt interessante – og det var de fleste”, erindrer Lillemor.

Det enkle liv

Den enkelthed, der er kendetegnet ved huset på Rungsted Strandvej, fik også indflydelse på parrets liv, mener Tobias Faber: “Livet i huset var ligesom huset selv: forenklet og smukt. Huset stiller krav til, at man indretter sig på dets præmisser. Halldor og Lillemor var nødt til at holde en bestemt orden og rydde op efter sig hele tiden. Der er ikke plads til overdådighed eller til at indrette sig på mange forskellige måder. Det kræver en vis strengthed, for man skal passe på, hvad man kommer ind i huset af ting og møbler”, siger han.

Det kan Lillemor sagtens nikke genkendende til: “Vi har flere gange prøvet at flytte rundt på møblerne, men de bliver altid flyttet tilbage igen. Sofaen er jo boltet fast, så man må stille møblerne ud fra den”, siger hun. Kravene til det enkle liv i huset har dog aldrig generet hende.

“Det er en lettelse. Tidligere når vi var ude at rejse, så købte vi jo alt muligt med hjem, og på den måde fik man så meget ragelse. Nu bliver man nødt til at smide noget ud, hvis man køber noget nyt. Derfor skal det, man køber, være bedre, end det man har, og så køber man ikke så meget. Det værste er at skille sig af med bøgerne. Men jeg har efterhånden vænnet mig til at smide de bøger ud, som jeg aldrig kommer til at læse mere”, fortæller Lillemor.

Det eneste, de dengang savnede, var et gæsteværelse, og derfor begyndte Halldor at tegne et gæstehus, men kunne hurtigt se, at det ville ødelægge huset.

“Vi tænkte i stedet på at udvide garagen og bruge den som gæsteværelse, så det ikke ville ødelægge helhedsindtrykket. Halldor ville også gerne have et sted, hvor han kunne sidde og tegne, når han skulle gå af på tegnestuen og på akademiet”, fortæller Lillemor. Han nåede dog aldrig at føre planerne ud i livet, før sygdommen indhentede ham.

Overalt ses små, nøje gennemtænkte detaljer såsom de indfældede sorte afbrydere i det matsorte træværk.

Hav og have

“Er det ikke flot nu, hvor roserne er kommet”, spørger Lillemor, der nyder udsigten fra husets træterrasse mod øst. Der er flere, der mener, at hun burde fjerne roserne, fordi de breder sig, men det, synes hun, ville være synd.

“Den rosa farve er så flot med havet i baggrunden, og så holder de på sandet, når det stormer”, siger Lillemor. Når det blæser for meget til at sidde ved havet, går hun om i haven på den anden side af huset, der ligger helt i læ.

Da Halldor og Lillemor købte grunden, skrånede den ned mod havet, men de fik den gravet ud for at komme lidt væk fra Strandvejen, selvom der dengang kun var trafik lørdag og søndag, når folk var på udflugt.

“Min mand indrettede haven i bede, men det var mig, der bestemte, hvad der skulle plantes. Jeg plantede Rhododendron, roser og lavendler op mod indkørslen. Det var meget flot, men det viste sig, at jeg ikke kunne tåle lavendler. Hver gang jeg gik forbi, begyndte jeg at hoste, så jeg måtte grave dem op igen”, siger Lillemor.

Lavendlerne var ikke den eneste idé, som parret blev nødt til at droppe igen. Det tog også sin tid at finde den rette farve til væggene i huset.

Det tog et år at bygge huset.
Parret flyttede ind nytårs-
aftensdag. De havde så få ting,
at de kunne invitere gæster
til nytårsmiddag.

Naturen bestemte farven – og kunsten

Træværkets sorte farve på husets yderside var en del af den arkitektoniske idé, men at det sorte også skulle gå igen indvendigt, var ikke med i planen fra start af.

“Oprindeligt havde vi tænkt os, at huset skulle være som en sort æske, der var fuld af farver, når man lukkede den op. Jeg havde klippet nogle smukke farver ud fra forskellige tidsskrifter, som vi fik malet væggene i”, fortæller Lillemor. Men da maleren var færdig, var det tydeligt, at det var helt forkert.

“Naturen gør sig så meget gældende i huset, at der ikke er plads til så mange farver. Så fik vi malet væggene sorte. Det var en stor gevinst, for så var der ligesom en afslutning på huset”, siger Lillemor.

Den nye farve på væggen betød til gengæld, at et af husets kunstmalerier ikke længere passede helt så godt, og maleriet blev derfor en af de ganske få ting, der blev skiftet ud. “Vi havde købt et fransk billede, som vi var meget glade for, men det så ikke så godt ud på den sorte væg”, siger Lillemor, som senere fandt et billede af kunstmaleren Arne Haugen Sørensen til at hænge i stuen.

“Han havde det hængende hos sig selv, da jeg besøgte ham i Spanien. Jeg kunne med det samme se, at det ville være flot på vores sorte vægge og spurgte, om han ville sælge det. Det ville han heldigvis gerne”, fortæller hun.

Mens Halldor og Lillemor Gunnløgsson boede i huset, var alt interiør nøje udvalgt. Møblerne var små kunstværker i sig selv, designet af arkitekten Arne Jacobsen og arkitekten Poul Kjærholm, som var nær ven af Gunnløgsson og en af samtidens største møbelkunstnere. Husets andet maleri var af Bjørn Nørgaard, og en torso i gips, der havde sin faste plads foran vinduespartiet mod Øresund, var skabt af Gerhard Henning.

Ud over den nøje udvalgte kunst hang der på væggene kun ganske få andre ting, hvoraf de fleste var fundet på rejser rundt i verden. Den direkte inspiration til huset kom da også fra en af parrets mange rejser til Japan. Her fandt de den store smykkeboks, som er det eneste møbel i soveværelset ud over sengen, og den røde lakskål, der står ved skydedørene i entréen.

“Vi købte skålen som inspiration til den her røde farve”, siger Lillemor og peger på den indbyggede reol i lakrød, der er placeret mellem de sorte skydedøre ved husets hoveddør.

Da Gunnløgsson-parret boede i huset, var det indrettet med møbler, tegnet af Halldor Gunnløgsson selv, og møbler tegnet af bl.a. Poul Kjærholm og Arne Jacobsen.

Sofaen er tegnet af Halldor Gunnløgsson og har indbygget musikanlæg. Over sofaen sidder tre lamper tegnet af Vilhelm Lauritzen.

Ville bevare huset

Da Halldor var 67 år, blev han syg. Han fik konstateret en særlig aggressiv form for sclerose. Sygdommen begyndte i benene, så han ikke kunne fortsætte sit arbejde på tegnestuen, men det forhindrede ham dog ikke i at ville deltage i en arkitektkonkurrence om at tegne Københavns Havn, så han tegnede ved skrivebordet derhjemme. Idéen, der senere er blevet rost ganske meget, indbefattede blandt andet et musikhus, der skulle tegnes af Halldors gamle studiekammerat Jørn Utzon.

Mens Halldor var i gang med tegningerne, spredte sygdommen sig til armene, så han ikke selv kunne færdiggøre projektet. Lillemor forslog, at han skulle ringe til en af sine tidligere elever, som han havde været meget begejstret for. Han var egentlig selv i gang med et projekt, men det lagde han fra sig med det samme for at hjælpe Halldor. Da Gunnløgsson til sidst blev for syg til at være hjemme, kom eleven ind på hospitalet og modtog Halldors instrukser til at tegne projektet færdigt. Otte dage efter, at Halldor døde, vandt han førstepladsen i konkurrencen. Lillemor var inde på Københavns Rådhus for at modtage prisen.

Lillemor Gunnløgsson fortæller, at parret holdt mange fester. De sorte, silkeslebne mahognivægge stod godt til kvindernes farverige aftenkjoler.

Den sorte farve går igen i loftet, hvor spærene trækker sorte spor mod det naturfarvede bræddeloft.

“Det ville jeg gerne have undt ham at opleve. Han ville have været så stolt. Det blev dog, som Halldor havde forudsagt: Projektet blev lagt i en skuffe og glemt”, siger hun. Gunnløgsson selv er dog langt fra glemt. Efter hans død er såvel rådhuset i Tårnby som huset på Rungsted Strandvej blevet fredet.

“Det glædede mig meget, fordi jeg ved, at det ville have glædet Halldor”, siger Lillemor, som i 2006 solgte deres fælles hjem til Realdania By & Byg. Dermed kunne hun vide sig sikker på, at det ville blive bevaret for eftertiden i sit originale udtryk og stand. “Selvom huset er fredet, har fredningsmyndighederne ikke råd til at sende folk ud hele tiden for at sørge for, at der ikke bliver lavet noget om”, mener hun.

“Folk er jo helt syge for at lave om. Derfor er jeg glad for, at vores hus her i Rungsted nu bliver bevaret, som det i sin tid er tegnet. Det ville have betydet meget for Halldor”, siger Lillemor Gunnløgsson.

“Da vi havde boet her i huset i 10 år, snakkede vi om at flytte tilbage til byen igen. Jeg fandt mange forskellige forslag på lejligheder, men Halldor syntes altid, at der var noget i vejen. Til sidst sagde jeg, at jeg troede, at han slet ikke ville flytte fra huset. “Jeg vil gerne have, at bare ét af de huse, som jeg har bygget, skal blive stående, som det er. Så snart man sælger huset og flytter fra det, så laver folk noget om på det”, sagde han. Så blev vi boende”, slutter Lillemor.

Halldor Gunnløgsson ville gerne have brusebad. Men det tillod kommunen ikke, hvis væggene skulle være af træ. I stedet blev der indbygget et badekar.

**“Stemningen er elegant,
uformel og umiskendeligt
japansk”**

Christoffer Harlang

*Hvem som bor her, ved jeg ikke
Men hjertet fyldes med taknemmelighed
Og taarerne flyder*

Strofe af den japanske digter Saigyō Hoshi (1118-1190),
citeret efter forelæsningsmanuskript af Halldor Gunnløgsson 1955.

Samtiden og tidsånden

*Af Christoffer Harlang,
arkitekt, professor, ph.d.*

Halldor Gunnløgsson (1918-85) blev uddannet arkitekt hos professorerne Steen Eiler Rasmussen (1898-1990) og Kay Fisker (1893-1965) og fik afgangsdiplom fra Kunstakademiet i 1942.

Han var studiekammerat og ven med Jørn Utzon (1918-2008) og tilhørte den generation af danske arkitekter, der som formgiver og underviser fik stor betydning for udviklingen af dansk arkitektur i anden halvdel af det tyvende århundrede.

Som professor ved Kunstakademiets Arkitektskole fra 1959 blev Gunnløgsson en betydningsfuld underviser i en arkitektur, der håndhævede den kunstneriske dimension og etiske holdning i arkitektens virke.

Hans arbejder omfatter en lang række råduse, skoler, boligbebyggelser, museer, villaer og en kirke, men bedst kendt er hans eget hus på Rungsted Strandvej fra 1958. Huset var ikke det første "arkitektoniske selvportræt", som Halldor Gunnløgsson lavede. I 1951-52 havde han opført et smukt, længeformet hus til sin daværende familie i Vedbæk, men i 1956 var hans liv med sin nye hustru, Ida Eline Rinde (Lillemor), blevet et helt andet. Og det hus, han tegnede til sit nye liv, skulle vise sig at blive hans måske bedste.

Den svenske forbindelse

Under den tyske besættelse af Danmark i 1940-45 drog mange danske arkitekter i eksil i Sverige. Arkitekten og kulturkritikeren Poul Henningsens (1894-1967) holdninger til nazismen havde gjort det farligt for ham at blive i Danmark, og i september 1943 roede han i ly af natten over Øresund i en jolle sammen med Arne Jacobsen (1902-1971), der var jøde.

Soveværelset, som det så ud, da Gunnløgsson-parret boede der: enkelt og minimalistisk med en stemning af noget japansk.

Også Halldor Gunnløgsson var blandt de unge arkitekter, der under besættelsen etablerede sig i Stockholm, hvor der både var arbejde og inspiration at finde. Her dannede en kreds af unge talenter, der blandt andre talte Jørn Utzon, Ole Helweg (1916-2001), Erik Christian Sørensen (1922-2011), Eva (1916-2006) og Nils Koppel (1914-2009) og Finn Monies (1921-2012) et inspirerende miljø, der fik varig betydning for dem og dermed for udviklingen af dansk arkitektur i de år, der fulgte efter krigen.

I Stockholm blev Halldor Gunnløgsson fortrolig med den fornemme svenske bygningskunst, som blandt andre Ragnar Östbergs (1866-1945), Hakon Ahlberg (1891-1984), Gunnar Asplund (1885-1940) og Sigurd Lewerentz (1885-1975) stod for, og hans livslange fascination af den traditionelle japanske arkitektur kan meget vel være opstået på et besøg i den japanske tepavillon på Etnografiska Museet på Djurgården.

Sigurd Lewerentz og Gunnar Asplund imponerede med deres individuelle arbejder, og især deres samarbejde om Skogskyrkogården i Stockholm (1918-45) inspirerede Gunnløgsson og de øvrige unge danske arkitekter. Her var bygningskunsten udviklet i smuk gensidighed med landskabsarkitekturen, og såvel nyklassicistiske som moderne fortolkninger var udført med en usædvanlig elegance og raffinement i deres proportionering og stoflige virkninger.

Halldor Gunnløgsson fik i 1942 ansættelse hos Hakon Ahlberg, der var én af tidens absolut førende arkitekter, og senere skriver Gunnløgsson om sine oplevelser i Stockholm: "For os blev det en indvielse i det svenske, som vi kun havde sparsomt kendskab til gennem litteraturen, og som for altid vil udgøre en væsentlig del af vor erfaring. En åbenbaring af det lyriske, det store og det tragiske i det svenske, som forekommer os danske som det måske interessanteste og mest egenartede i det nordiske."

Den amerikanske forbindelse

Efter krigens afslutning var USA blevet stedet, hvor danske arkitekter søgte inspiration til den moderne arkitekturs nye former og virkninger, og i 1948 gennemførte Gunnløgsson, hvad han selv kaldte for en pilgrimsrejse til sine foretrukne forbilleders nyeste arbejder.

Jørn Utzon var rejst i forvejen og havde besøgt den legendariske arkitekt Frank Lloyd Wright (1867-1959), som Utzon beundrede, men som Gunnløgsson var mere skeptisk overfor: "Fra Wright fører ingen vej frem. Paa hans arbejde kan der ikke bygges videre, dertil er han for speciel," skrev Gunnløgsson senere.

Anderledes begejstret var Gunnløgsson for arbejder af såkaldte immigrantarkitekter, som var de europæiske arkitekter, der i 1930'erne var flygtet fra nazismen og havde bosat sig i USA. Det var først og fremmest Ludwig Mies van der Rohe (1886-1969) og Walter Gropius (1883-1969), der havde været ledende skikkelser på Bauhaus indtil 1935, og som på den amerikanske østkyst etablerede det, de kaldte for New Bauhaus ved universitetet i Illinois. Også Marcel Breuers (1902-1981) og Richard Neutras' (1892-1970) elegante arbejder, som først og fremmest omfattede enfamiliehuse, gjorde et stort indtryk.

Gunnløgsson var dog især begejstret for Mies van der Rohes ekstremt forenkledte og raffinerede Farnsworth House fra 1945-51. Farnsworth House var tidens måske mest gennemførte, moderne arkitekturværk, og det blev uden tvivl, sammen med indtrykkene fra Japan, den vigtigste inspirationskilde for hans eget hus i Rungsted. Han skrev i 1955 om huset, at han anså det for at være "et kunstværk i sig selv, her er intet at trække fra og intet maa lægges til."

Mies van der Rohes arkitekturopfattelse fik enorm indflydelse på udviklingen af den moderne arkitektur efter krigen, og den mærkes tydeligt som grundlag for Gunnløgssons arbejder. Mies van Rohe udviklede helt nye idéer om huset som en struktur, hvor huset fra at have være en lukket form med huller i stedet bliver til en rumlig åben komposition, hvor vandrette planer i gulve og tage og lodrette vægskiver komponeres, så der opstår flydende rum uden afslutning. Facaderne er ikke længere bærende, og stål, sten og glas er foretrukne materialer. Abstrakte malerier og skulpturer inspirerede de tanker, som ny teknologi muliggjorde. Begreber som fleksibilitet og transparens blev nøgleord. Samtidigt tillagdes detaljen og materialevirkningerne stor betydning.

Gennembruddet

Arkitekt Pelle Suensson (1904-87) var fra omkring 1930 blandt de absolut førende danske arkitekter med mange opgaver på sin tegnestue og fra 1941 professor ved Kunstakademiets Arkitektskole. Suensson ansatte i

1944 Halldor Gunnløgsson, som virkede med stort selvstændigt ansvar for opgaverne, heriblandt udformningen af den store boligbebyggelse, Nærum Vænge, nord for København, opført 1951-61. Samtidig med sin ansættelse tegnede Gunnløgsson i sin fritid arkitektkonkurrencer, og i 1952 vandt han sammen med kollegaen Jørn Nielsen (1919-1996) den første konkurrence, der førte til etableringen af den fælles tegnestue, Halldor Gunnløgsson & Jørn Nielsen.

Siden fulgte et utal af førstepræmier. Så mange, at Halldor Gunnløgsson & Jørn Nielsen i 1982 blev hædret for at være de arkitekter, der havde vundet flest arkitektkonkurrencer i Danmark. Dengang var offentlige arkitektkonkurrencer det sted, hvor arkitekturen udvikledes i faglig kappestrid, og det gav yngre arkitekter mulighed for at etablere sig og komme til at bygge. Således er netop flere af Halldor Gunnløgssons vigtigste værker konkurrenceprojekter.

Tre hovedværker

Blandt Gunnløgssons hovedværker står det meget overbevisende rådhus i Tårnby, der blev opført 1957-59, og som kollegaen Tobias Faber (1915-2010)

Tårnby Rådhus er tegnet af Halldor Gunnløgsson og hans kompagnon, arkitekt Jørn Nielsen, og opført i 1957-1959.

Ulegårdsskolen i Solrød Strand (tv.) og Gl. Holte Kirke er tegnet af Gunnløgsson og Jørn Nielsen og opført i hhv. 1972-1974 og 1978.

under overskriften 'En arkitektonisk bedrift' anmeldte således: "Det er et overordentlig smukt og værdigt hus, som de amagerborgere maa kunne trives i, og som vi med fortrøstning kan lade leve videre i en fremtid som repræsentant for det bedste, vi har kunnet yde i vor tid."

Hvor rådhuset i Tårnby er et stramt betonhus, der er en anelse køligt i udtrykket, er Ulegårdsskolen i Solrød Strand fra 1972-74 præget af en mere frigjort, varm og poetisk tilgang. Gunnløgsson havde været på en vigtig studierejse til Japan, og hans livslange beundring for og viden om japansk arkitektur er tydelig overalt i byggeriet, der er modulært organiseret omkring en lang kanal som et byggesystem af pavillonagtige bygninger, gangbroer og pergolaer, alt udformet i rødmaledede træstolper og umalede brædder.

På en vanskelig grund i Holte nord for København vandt Gunnløgsson i 1975 konkurrencen om en kirke, der blev opført 1976-78, og som er skabt af en række sekskantede former i en mørk, brun teglsten, der samles i en hovedfigur, "som var den vokset ud af selve grundens form," som arkitekt Kim Dirckinck-Holmfeld har formuleret det i sin bog 'Arkitekten Halldor Gunnløgsson – bygningskunstens forkæmper'.

Inspiration fra USA

Under sit ophold i USA efter krigen i Europa blev Halldor Gunnløgsson især optaget af en række enfamiliehuse, der kan ses som fortsættelser og fortolkninger af Mies van der Rohes arkitekturidealer.

Disse yndefulde, sortmalede spinkle trækonstruktioner, som blev bygget på den amerikanske øst- og vestkyst lige efter krigen, var godt nok moderne, men de var også tegnet med inspiration fra den traditionelle japanske arkitektur: Elegante proportioner, tynde, flytbare vægge og sammenhængende gulvflader, der opløste adskillelserne mellem rummene, og med glas fra gulv til loft, der knyttede ude og inde tæt sammen i en helhed. Som hovedregel opført i ét plan med flade tage, båret af stolper eller skiver og med åbne køkkener og opholdsrum, ildsteder og gerne carport. Det udtryksbærende lå i rummenes proportionering og i bygningens konstruktioner og materialevirkningerne.

Og det var netop disse indtryk, som Halldor Gunnløgsson tog med sig i arbejdet med sit eget hus på Rungsted Strandvej, opført på en smal byggegrund direkte til Øresund med et dramatisk fald på seks meter mod stranden.

Eget hus i Rungsted

Gunnløgssons første skitser viser en løsning med en lang, lukket mur mod vejen og et helt åbent, sammenhængende rum mod Øresund båret af stålstolper og udelukkende "møbleret" af en lukket kerne, hvor køkken, pejs og bad er integreret. Men Gunnløgsson forlod denne skitse og fandt i stedet frem til den disposition, som ses i dag: Omtrent som en overdækket terrasse ligger huset i hele grundens bredde udspændt som en sortmalet konstruktion imellem to hvide gavle i teglsten.

Gulvet er i grøn natursten, og taget bæres af sortmalede dragere langs hele facaden kun båret af sorte stolper pr. fem meter. Tagets spær ligger rytmisk på tværs, og de store glaspartier mod Øresund og haven giver indefra to væsensforskellige oplevelser af naturen udenfor: mod haven det kontrollerede landskab med klippet beplantning; mod Øresund og strandhaven de skiftende farver og bevægelser. Alt samlet i ét rum, kun delt af et fritstående ildsted og af en kerne med bad og køkken.

Huset set fra vejen

Første blik af huset gives fra vejen, hvor den elegante komposition af den vandrette tagflade og de to lodrette skorstenspiber sætter lod og vage for oplevelsen af konstruktionens rytmiske underdeling mod horisonten. Skalaen er lille, virkemidlerne beskedne, men markante.

Huset er næsten skjult. Fra vejen ses kun garagens lukkede sortmalede træfacader under tagudhænget, og først, når de besøgende langs hegnet mod haven er kommet helt ned til huset, ses indgangspartiet i husets længderetning til højre. Bevægelsen ind i huset skifter igen retning, og den smukke udsigt over Øresund åbenbares fuldstændigt gennem det åbne rums transparente glasfacade. Ildstedets tyngde forankrer og underdeler samtidigt rummet, der føles varmt og venligt, og de lette skydedøre fører til det beskedne køkken og bad og det enkle soveværelse.

Stemningen er elegant, uformel og umiskendeligt japansk. Farvesætningen er som stoflighederne fint kalibreret: Hvidkalket murværk, grågrønne natursten, sortmalede træpartier og panelvægge og inventardele i silkeslebet sort og lakrød.

I loftet tegnes de tværgående spær sorte mod det naturfarvede bræddeloft. Det berettes, at Gunnløgsson fortalte, at han betragtede loftet i sit hus som japaneren betragter sit gulv: én sammenhængende flade styret af tatami-gulvmåtternes modul, rytme og stoflighed.

Oprindeligt var huset møbleret med Poul Kjærholms arbejdsbord PK51 og med armstol PK11 mod haven samt to af Kjærholms tidlige PK 25 prototyper med flaglinesnor omkring bordet mod Øresund. Jacobsens Myre-stol omkring spisebordet, Klints plisserede papirlamper hang ned fra loftet og Noguchis rispapirlampe på gulvet. Det øvrige faste inventar som reol, seng, sofa og sofa- og spisebord var tegnet til huset af Gunnløgsson selv. Det gav i mange år interiøret en helt særlig samklang.

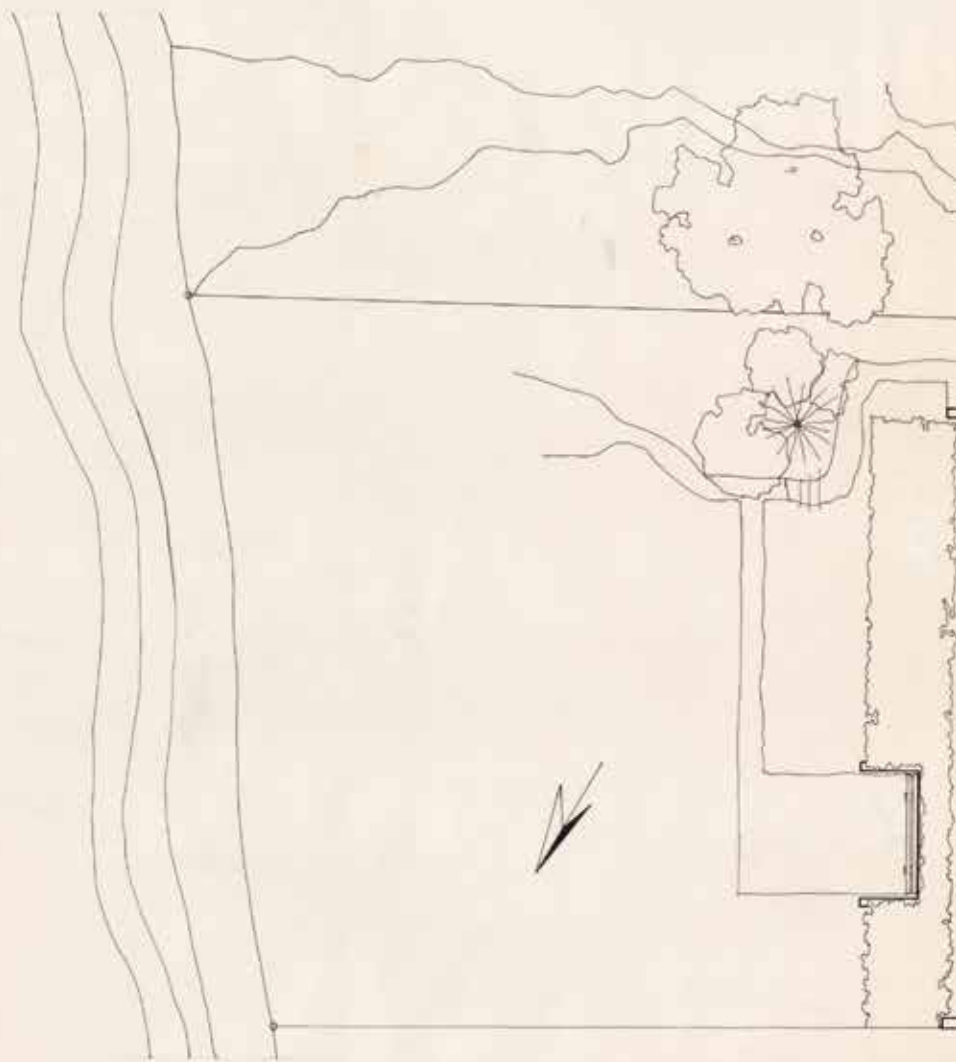
Når arkitekter tegner deres egne huse, bliver resultatet ind imellem meget helstøbt. Måske fordi der ikke er så mange forhindringer og misforståelser, når klient og arkitekt er den samme. I Halldor Gunnløgssons eget hus i Rungsted lykkedes det arkitekten at finde en helt særlig samklang imellem landskab og bygning. Og det kan mærkes, hvordan en bestemt måde at leve på, er kommet smukt til orde i en arkitektur skabt med mådehold og præcision.

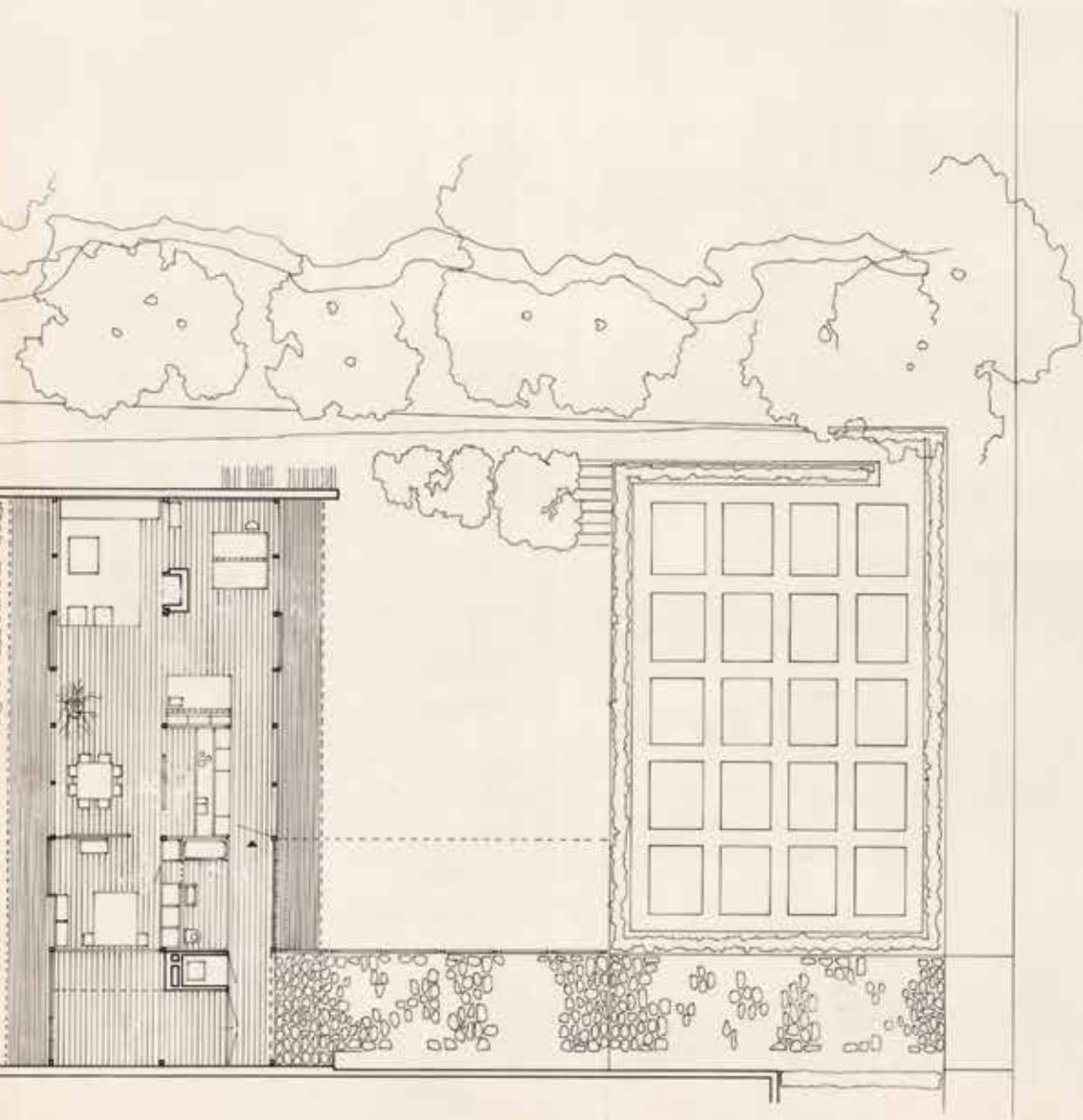

“To filosofiske grundanskuelser former det harmoniske forhold til tingene og til deres værdi, som saa smukt kommer til udtryk i de japanske boliger: den buddhistiske erkendelse af tingenes forgængelighed og den oprindelige shintoistiske forkærlighed for renhed og maadehold.”

Citatet, der stammer fra en af Halldor Gunnløgssons forelæsninger, angiveligt 1955-56, viser hans fascination af den japanske boligindretning. Den lille plade med skrifttegn hænger stadig i huset og er måske et minde fra en af parrets mange rejser.

Halldor Gunnløgssons eget hus i Rungsted Kyst, opført i 1959

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Arkitekttegninger (bogens flap): Halldor Gunnløgsson / Kgl. Bibliotek

Portræt af Halldor Gunnløgsson (bogens flap): Christen Hansen / Scanpix

Side 42-43 og 44: Keld Helmer-Petersen / Kgl. Bibliotek. VISDA

Side 48: Keld Helmer-Petersen / Kgl. Bibliotek. VISDA

Side 49, tv.: Halldor Gunnløgsson / Kgl. Bibliotek

Side 49, th.: Else Tholstrup / Kgl. Bibliotek.

Øvrige fotos samt omslag: Rasmus Hjortshøj / Realdania By & Byg

En særlig tak til Olaf Halldor Gunnløgsson og Jakob Tholstrup.

© september 2024 – Halldor Gunnløgssons eget hus

ISBN 978-87-93746-95-4

Udgivet af: Realdania By & Byg

Tekst: Journalist Maj Carboni og arkitekt, professor,
ph.d. Christoffer Harlang

Layout og tryk: OAB-Tryk ApS, Odense

9 788793 746954

Bygninger er en del af vores fælles kulturarv - både den arv, som har dybe historiske rødder, og den arv, som først lige er begyndt at spire.

Gennem filantropiske investeringer og aktivt ejerskab er Realdania By & Byg med til at bevare unikke historiske ejendomme og udvikle nyt byggeri og nye bydele.

Vi opbygger og formidler en samling af gode eksempler på arkitektur og byggestil over hele landet, og vi formidler viden og løsninger fra alle projekterne.

Læs mere på www.realdaniabyogbyg.dk